

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культура повсякдення

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма

вид дисципліни

D – Бізнес, адміністрування та право
D3 – Менеджмент
бакалавр
«Менеджмент культурних та креативних індустрій (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)»
вибіркова

Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2026/2027
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: к.соц.н. Анна ТАЩЕНКО

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2026

Розробник(и): Анна ТАЩЕНКО, к.соц.н., доцентка кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри соціальних структур
та соціальних відносин

Олег МАЗУРИК

Протокол № 1 від «19» січня 2026 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 5 від «23» січня 2026 року

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – формування у студентів професійного бачення взаємозв'язку між повсякденними практиками, ідентичністю, соціальними відносинами та культурними цінностями задля розвитку управлінських компетенцій та вміння інтерпретації культурних процесів у різних контекстах.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Вміти* перекладати наукову мову на мову повсякденної комунікації і навпаки.

2. *Володіти елементарними навичками* реферування та аналізу наукових праць.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна досліджує повсякденне життя людей у різних історичних та культурних контекстах як ресурс для управління культурними процесами, що спрямовано на формування міжкультурної компетентності та розуміння мистецького потенціалу буденності. Культура повсякдення як предмет вивчення охоплює норми, смисли і практики, що формують повсякденне життя. Особливу увагу приділено аналізу матеріальних об'єктів культури (одяг, їжа, побутові предмети тощо) як інструментів комунікації та індикаторів культурної ідентичності, вивченню трансформацій повсякденних практик під впливом соціальних, економічних і політичних факторів, та розвитку навичок критичного мислення, аналітики та інтерпретації культурних кодів, необхідних для управління культурними проєктами. Лекції мають полілогічний характер, що стимулює активну залученість, а семінари орієнтовані на практичний аналіз культурних артефактів і застосування знань у сфері культурного менеджменту.

4. Завдання (навчальні цілі): опанування здобувачами знань про взаємодію людей у повсякденному житті як базу для стратегічного управління культурними процесами; формування компетенцій у використанні медіа та технологій для розвитку сучасної культури повсякдення; розвиток умінь аналізувати суспільні трансформації та застосовувати отримані знання у практиці менеджменту культурних індустрій.

Дисципліна спрямована на досягнення таких **компетентностей** як:

- ФК21. Здатність до комплексного бачення соціокультурних процесів та явищ, ціннісних та соціогрупових особливостей соціальних спільнот.
- ФК22. Здатність аналізувати прояви соціокультурного розмаїття суспільства, причини і наслідки соціальних явищ та процесів.
- ФК25. Здатність розробляти соціокультурні послуги та креативні проєкти і забезпечувати їх операційну реалізацію.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми / методи / технології викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати сутність і особливості культурних кодів	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступ, творче завдання, контрольна робота	10
1.2	Знати основні характеристики культури повсякдення	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступ, творче завдання, контрольна робота	10
2.1	Вміти аналізувати структури повсякдення у різноманітних аспектах	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступ, творче завдання, контрольна робота	30
2.2	Вміти пояснювати закономірності формування та розвитку різних культурних кодів	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступ, творче завдання, контрольна робота	30
3.1	Бути включеним у коло актуальних проблем, сфокусованих на культурі повсякдення	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступ, творче завдання	10
4.1	Бути готовим до критичного осмислення розвитку міжособистісних взаємодій і поведінки представників різних соціокультурних груп	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступ, творче завдання	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
Програмні результати навчання (назва)						
ПРН22. Визначати соціокультурний потенціал різних стейкхолдерів культурного життя та оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію.		+	+	+		+
ПРН23. Вивчати, узагальнювати та адаптовувати найкращий досвід соціокультурної розбудови та креативної економіки.	+	+			+	
ПРН26. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціокультурних явищ у контексті професійних задач.	+		+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- **семестрове оцінювання:**

1. Виступи на семінарах: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1, РН 4.1 – макс. **20 балів** / мін. **12 балів**.
2. Виконання творчих завдань для самостійної роботи: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1, РН 4.1 – макс. **60 балів** / мін. **36 балів**.
3. Контрольна робота: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – макс. **20 балів** / мін. **12 балів**.

- **підсумкове оцінювання: у формі заліку.** Якщо під час семестру здобувач набрав менше, ніж 60 балів, для отримання заліку обов'язково слід виконати додаткові завдання, змістом і обсягом відповідні кількості неопрацьованих протягом семестру тем дисципліни, щоб добрати бали до 60. Додаткові завдання оцінюються аналогічно до виступів на семінарському занятті та виконання творчих завдань для самостійної роботи.

7.2 Організація оцінювання:

1. *Виступи на семінарах* оцінюються під час фактичного проведення семінарських занять за темами 3 та 4, бали за успішну роботу накопичуються здобувачам протягом усього семестру.
2. *Творчі завдання* виконуються здобувачами під час вивчення тем 1-5 в рамках самостійної роботи.
3. *Контрольна робота* виконується здобувачами під час вивчення теми 5 в рамках самостійної роботи.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	С/Р
1	Повсякдення та візуальні культурні коди	2	-	16
2	Повсякдення та аудіальні культурні коди	-	-	18
3	Повсякдення та гастрономічні, тактильні й ольфакторні культурні коди	-	2	16
4	Механізми (ре)продукування та використання культурних кодів	-	2	16
5	Тоталітаристські vs. постколоніальні візії культури повсякдення	-	-	18
	ВСЬОГО	2	4	84

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекції – **2 год.**

Семінари – **4 год.**

Самостійна робота – **84 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

- Капкан М. В. Культура повсякденності. 2018. URL: https://stud.com.ua/134169/kulturologiya/kultura_povsyakdennosti
- Ковацька О. Українська постколоніальність у текстах і контекстах / Оксана Ковацька. Редакція Дмитра Єсипенка і Кароля Ковацького. Брустури : Дискурсус, 2022. Розділи III-V.
- Пагутяк Г., Клименко О. Розмови про життя і мистецтво / Галина Пагутяк, О. Клименко. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2019. 240 с.
- Повсякдення українців в умовах тоталітаризму : колективна монографія / наук. ред. О. Лук'яненко, В. Дмитренко. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. 216 с. Розділ 1.
- Ташенко А. Ю. Культурні коди (Частина 1). Аудіальна та візуальна репрезентація соціальних статусів. Київ : Видавництво ДУІКТ, 2011. С. 8-17, 44-54, 59-68.
- Ташенко А. Ю. Культурні коди (Частина 2). Продукування та використання кодів соціальної дійсності. Київ : Видавництво ІПК Державної служби зайнятості України, 2014. С. 60-96.

Додаткова:

- Анастасія Клименкова. Культурні коди як чинники формування ціннісних орієнтацій у сфері споживання. 2013. URL: <http://socsoc.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.18.42.pdf>
- Валентина Ляпунова. Відчуття як культурний код і мистецтво слова. 2017. URL: <https://nimfilm.dpu.mozello.com/vseukrainska-nternet-konferencja/page/params/post/1336745/>
- Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Т. 12: Культура повсякдення часів російсько-української війни / Гол. ред. Г. Скрипник; Укладачі: О. Таран, І. Коваль-Фучило. НАН України. ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2024. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0018580>
- Жукова Н. Популярна культура: систематизація культурологічних теорій. Науковий журнал «Художня культура. Актуальні проблеми». 2025. Вип. 21(1). URL: <https://hudkult.mari.kyiv.ua/article/view/333481>
- Інна Гурова. Популярна культура як практика створення смислів і значень. 2022. URL: <https://journals.urau.ua/visnyknakkim/article/view/266071>
- Історик. Категорія: Повсякденне життя і культура. URL: <https://historian.in.ua/category/%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8F%D0%BA%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B5%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F-%D1%96%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/>
- Кешмор Е. Феномен культури Кардаш'ян: Як знаменитості змінюють життя в XXI столітті / Пер. з англ. В. Карасьова. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. 208 с.

- Клочко Р. Домівка для минулого. Про музеї, історію та мистецтво / Роман Клочко. Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. 88 с.
- Коляструк О. Історія повсякденності як об'єкт історичного дослідження: історіографічний і методологічний аспекти / Друге вид. Х.: Раритети України, 2016. 172 с. Розділ II.
- Костюкович О. О. Іжа. Італійське щастя / Олена Костюкович; пер. В. Б. Чайковський; передм. Умберто Еко; худож.-оформлювач Г. В. Кісель. Харків: Фоліо, 2015. С. 7-18.
- Лосева М. Теорія моди. Концепції і практики / Лосева Марина. Харків : Юнісофт, 2021. Розділи II-IV.
- Меднікова Г. С. Сакралізація культурних практик повсякденності. *Культурологічна думка*. 2019. Т. 16, №2. URL: https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD16_Miednikova.pdf
- Пастуро М. Кольори наших споминів / Мішель Пастуро ; пер. з фр. А. Репи. Київ : Ніка-Центр ; Львів : Видавництво Анетти Антоненко, 2020. Розділи 2 і 3.
- Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі / Оксана Пухонська. Брустури : Дискурсус, 2022. Частина II.
- Россі П. ЇСТИ. Потреба, бажання, одержимість / Паоло Россі ; пер. з італ. Л. Котляр. Львів : Видавництво Анетти Антоненко ; Київ : Ніка-Центр, 2018. С. 13-37.
- Скіннер К. Людина цифрова / пер. з англ. Г. Якубовська. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. 272 с.
- Схіппер М. Голі чи покриті: Світова історія одягання та оголення / Мін Схіппер ; пер. О. Смерек. Львів : Видавництво Анетти Антоненко ; Київ : Ніка-Центр, 2019. Розділи 8 і 9.
- Ташенко А. Ю. Візуальні культурні коди як засоби репрезентації соціальних статусів. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. 2010. Вип. 46-47. С. 122-143.
- Уляна Шевйова. Культура повсякденності у вхідних просторах житлових споруд Східної Галичини кінця XIX – першої третини XX ст. 2018. URL: <https://visnyk.lnam.edu.ua/system/files/201835/visnyk-lnam-no-35-2018-ulyana-shchevyova-282-296-stor.pdf>
- Фішер К. Створено в Америці. Соціальна історія культури й характеру американців / Клод С. Фішер ; пер. з англ. П. Дениска. Київ : Ніка-Центр, 2022. Розділи 3 і 6.
- Час перших. ОЛЬФАКТОРНА ІСТОРІЯ: в умовах війни українські нішові парфумери переосмислюють концепцію ароматів, адаптуючи їх до нової реальності. 2024. URL: <https://chaspershykh.ua/olfaktorna-istoriya-umovah-vijny-ukrayinski-nishovi-parfumery-pereosmyslyuyut-konczepczyu-aromativ-adaptuyuchy-yih-do-novoyi-realnosti/>
- Юлія Тичківська. Культурні коди “нової реальності”: від стійкості до зростання цінності лідерського діалогу. 2021. URL: <https://aspeninstitutekyiv.org/kulturni-kody-novoi-realnosti-vid-stiikosti-do-zrostantia-tsinnosti-liderskoho-dialohu/>
- Юлія Юхимик. Ольфакторні коди християнства. 2019. URL: <https://journals.urau.ua/visnyknakkim/article/view/191777>
- «Як ми їмо: кухня воєнного повсякдення» — новий проєкт на Радіо Культура. 2024. URL: <https://corp.suspilne.media/newsdetails/9298/>
- Gradus Research Plus. Меню війни: як повномасштабне вторгнення змінює харчові звички українців? Спеціальне дослідження до New Food Summit 2024. URL: <https://gradus.app/uk/open-reports/how-does-full-scale-invasion-change-food-habits-ukrainians/>
- Gustave Le Bon. The Crowd: A Study of the Popular Mind. URL: https://www.files.ethz.ch/isn/125518/1414_LeBon.pdf
- Nancy Etcoff. Survival of the Prettiest. The Science of Beauty. Anchor Books / Random House, Inc. New York, 1999.